

PARTNERSÉG EURÓPA ÉS A GAZDÁLKODÓK KÖZÖTT

Az új vidékfejlesztési program a bizottsági javaslat tükrében (programozás és tervezés)

V. Németh Zsolt
vidékfejlesztésért felelős államtitkár

2012. július 3.

<http://ec.europa.eu/agriculture/50-years-of-cap>

A vidékfejlesztési politika sajátosságai

- Kettős identitás:
 - KAP II. pillére
 - Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) a Közös Stratégiai Keretben (KSK) részt vevő egyik alap
- Ebből következően
 - agrárpolitikai
 - regionális politikai jegyeket is mutat.

Mindkét politikához alkalmazkodnia kell: szabályozása meglehetősen bonyolult (2014-től: EMVA rendelet, KSK rendelet, KAP horizontális rendelet + végrehajtási rendeletek)

A vidékfejlesztési politika céljai

Európa 2020 stratégia

Közös Stratégiai Keretrendszer (CSF)

– lefedi az ERFA-t, EMVA-t, ESZA-t, Kohéziós Alapot és ETHA-t, tükrözi az EU2020 célokat közös tematikai célkitűzésekkel, melyek megvalósítására mindegyik alapon kulcslépéseket határoz meg

Partnerségi Szerződések

– nemzeti szintű dokumentum mely leírja hogy kerülnek felhasználásra az alapok az EU2020-as célok megvalósítása érdekében

Vidékfejlesztés: EMVA

Egyéb CSF alapok (ERFA, ESZA, Kohéziós Alap, ETHA)

Átfogó témák: *Innováció, Környezet és Klímaváltozás*

Prioritások

Tudástransfer és innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, erdészetben és vidéken

Versenyképesség és a gazdaságok életképességének növelése

Az élelmiszer-láncok szerveződésének és az ágazati kockázatkezelés ösztönzése

A mezőgazdasági és erdészeti ökoszisztémák helyreállítása, megőrzése és erősítése

Erőforrás-hatékonyság előmozdítása, alacsony CO₂ kibocsátású és a körny-i kihívásokra rugalmasan reagáló mg, élip.,erdő tám.

Társadalmi kirekesztés, szegénység elleni küzdelem és gazdasági fejlődés előmozdítása vidéken

Vidékfejlesztési Program(ok)

Uniós vidékfejlesztési prioritások

- tudásátadás és az innováció előmozdítása
- a versenyképesség fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében és a mezőgazdasági üzemek életképességének javítása;
- az élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek a mezőgazdaság terén történő előmozdítása;
- a mezőgazdaságtól és az erdészettől függő ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása;
- az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és az éghajlatváltozáshoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatban;
- a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben.

Változások a 2007-2013-as időszakhoz képest

Az EU Alapok közös keretrendszere – egyszerűsítés és a szabályok harmonizálása, Különböző uniós alapok programjainak összehangolása

- Közös Stratégiai Keretrendszer (ernyőrendelet) és Partnerségi Szerződés
- Mérföldköveken alapuló teljesítményértékelés és előzetes feltételek (ex-ante kondicionalitások)

Közös Stratégiai Keret (KSK)

- A Bizottság készíti el, az uniós politikák és eszközök hatékony koordinálására
- Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégia célkitűzéseit és céljait a KSK-alapokra vonatkozó főbb intézkedésekhez hozzárendelő dokumentum
- A közös stratégiai keretnek meg kell tehát határoznia a fő támogatási területeket, a kezelendő területi kihívásokat, a szakpolitikai célkitűzéseket, az együttműködési tevékenységek prioritásait, a koordinációs mechanizmusokat, valamint a tagállamok gazdaságpolitikájával való koherenciát és következetességet biztosító mechanizmusokat.

Változások a 2007-2013-as időszakhoz képest

Partnerségi Szerződés

- át kell ültetnie a közös stratégia keretben előírt elemeket a nemzeti végrehajtási folyamatba
- komoly kötelezettségvállalásokat kell tartalmaznia az uniós célkitűzéseknek az alapok programozása által való elérésére
- A tagállam és a Bizottság köti meg, amelyet a tagállam készít el a Bizottsággal együttműködve
- valamennyi alapot magába foglalja (ERFA, ESZA, KA, EMVA, ETHA)
- A teljes EMVA keret 5%-ának teljesítmény tartalékként való elkülönítése

Unió célkitűzések és Vidékstratégia

Közös Stratégiai Keret

Európai Regionális Fejlesztési Alap
Európai Szociális Alap
Kohéziós Alap
+ Közös Agrárpolitika eszközei

EU stratégiai irányok

- EU 2020 stratégiával való összhang
- Tematikus koncentráció fokozása: komolyabb hatások
- Teljesítmény fokozása ún. kondicionalitások és ösztönzők révén (szankciók is)
- Értékelés fejlesztése, teljesítmény- és eredményközpontú szemlélet
- Új, innovatív pénzügyi eszközök

- Területi kohézió érvényesítése
 - *vidéki térségek, város-vidék kapcsolat*
 - *regionális különbségek csökkentése*
 - *új köztes régió kategória a fejlett és az EU átlagtól elmaradó régiók között*
- Partnerségi együttműködés fokozása
- Egyszerűbb végrehajtási rendszer
- Közösségvezérelt helyi fejlesztések
 - *speciális helyi kezdeményezések LEADER módszertan mintájára*

A vidékfejlesztés új elemei

- A vidékfejlesztési rendszer átalakul. Lényegi változás, hogy a vidékfejlesztési támogatások egy keretbe (KSK) kerülnek a strukturális alapokkal.
- A rugalmasság biztosítása érdekében megszűnik a tengelyszerű felosztás.
- A tagállamok húsz intézkedésből álló csomagból válogathatnak. Lehetőség van tematikus alprogramok kialakítására.
- A LEADER akciócsoportok több alap (Európai Szociális Alap, Európai Regionális Fejlesztési Alap, EMVA) által támogatott stratégiákat alkothatnak.

Helyi akciócsoporthok - fejlesztések több uniós alapból

A Bizottság vonatkozó háttérdokumentumából:

- Elengedhetetlen, hogy a HACS saját maga határozza meg a területét, valamint a megvalósítandó integráció fokát. Szintén a HACS-nak kell eldöntenie, hogy – amennyiben az adott tagország a több alapos finanszírozást lehetővé tette – él ezzel a lehetőséggel, vagy marad az egyalapos tervezésnél.
- A többalapos HACS-ok irányításának egyszerűsítése érdekében a tagország az ilyen HACS-ok finanszírozásának intézését közreműködő szervezetre bízhatja/delegálhatja, ezáltal tehermentesítve az egyes program irányító hatóságokat.
- A közreműködő szervezeteket alacsonyabb szintű területi egységként érdemes telepíteni annak érdekében, hogy közelebb legyenek a kedvezményezettekhez.
- Amennyiben a HACS már most végez delegált feladatokat, a HACS továbbra is részese lehet az adminisztratív ügyintézésnek, de ebben az esetben figyelni kell arra, hogy a hatásköri ütközéseket kiküszöböljük.

Helyi akciócsoportok - fejlesztések több uniós alapból

- Speciális közreműködő szervezet kijelölése az egyalapos tervezést választó HACs-oknál is jó megoldás lehet. A közreműködő szervezet lehet továbbá annak eszköze, hogy nemzeti vagy régiós szinten koordinálja a különböző alapok részvételét a Községi Alapú Helyi Fejlesztésben (KAHF). A regionális fejlesztési ügynökségek jelen időszakban betöltött feladatait ajánlatos áttekinteni e tekintetben.
- A KAHF-ben résztvevő alapok koordinációjának egyéb formáit is érdemes kihasználni (pl. közös monitoring tevékenység).
- A tapasztalatok azt mutatják, hogy a kifizető ügynökségeknek mindenképpen tisztában kell lenniük a KAHF jellegzetességeivel. Meg kell találni a megoldást arra, hogy a KAHF a saját szabályai szerint működhessen.

Megyék szerepe

- Mindezek alapján 2014 után a megyéknek többféle feladatuk lehet:
 - megyei fejlesztési ügynökségként elláthatnak közreműködő szervezeti feladatokat a HACCS-ok finanszírozása kapcsán, illetve
 - koordinálhatják az alapok és a HACCS-ok fejlesztési elképzeléseit és tevékenységét a megye területén,
 - továbbá komplex megyei fejlesztési koncepciókat dolgozhatnak ki, és pályázatot is kezelhetnek.
- A projekt-generálás, a támogatások iránti érdeklődés felkeltése, a helyi közösségek összetartása, aktivizálása, továbbá a pályázatok pontozása, a ponthatár meghúzása azonban csak a HACCS-ok által közvetlenül ellátott feladat lehet.

A vidékfejlesztési program tervezése a VM-ben

- Miniszteri utasítás a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó európai uniós társfinanszírozású vidékfejlesztési program és halászati operatív program előkészítéséről, megalkotásáról és az ahhoz kapcsolódó irányítási rendről.
- Tartalmazza a programalkotáshoz kapcsolódó jogszabályi háttérrel, a szervezeti struktúrát és az ehhez igazodó feladat- és határok meghatározását.
- A vidékfejlesztési miniszter 2012. április 27-én fogadta el.

A 2014-2020 közötti tervezési projekt

- A 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó európai uniós társfinanszírozású vidékfejlesztési program és halászati operatív program előkészítésére és megalkotására a Vidékfejlesztési Minisztérium kiemelt projektet indít. Ebben a NAKVI, mint programiroda működik közre.
- A projekt irányítója a **Program Irányító Bizottság** és az **Operatív Irányító Bizottság**, vezetője a projektvezető (szerződéssel)
- **Programiroda feladatai:**
 - Előkészíti és kidolgozza a Projekt Indító Dokumentumot,
 - Megalkotja a belső eljárásrendeket, ügyrendeket, valamint a kapcsolódó szakmai dokumentumokat,
 - Felméri a működéshez szükséges feltételeket,
 - Elkészíti a programalkotáshoz kapcsolódó döntés-előkészítő és tájékoztató anyagokat.

A projekt céljai

- A Partnerségi Szerződésen és a Közös Stratégiai Kereten alapuló, a Nemzeti Vidékstratégiával összhangban lévő, a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó európai uniós társfinanszírozású vidékfejlesztési program és halászati program elkészítésében, megírásában való közreműködés.
- Folyamatos együttműködés és konzultáció a programalkotás folyamatában résztvevő szereplőkkel, különös tekintettel a társtárcákkal; hazai és európai uniós szakmai szervezetekkel, a kiválasztásra kerülő ex-ante értékelőkkel és a Stratégiai Környezeti Hatásvizsgálat elkészítésével megbízott szakértőkkel, valamint részvétel a kapcsolódó hazai és nemzetközi rendezvényeken.
- A programalkotásban résztvevő szakmai szereplők (csoportok) munkájának támogatása, összefogása, koordinálása, információkkal történő ellátása, valamint az tőlük érkező információk feldolgozása, rendszerezése és a programdokumentumba történő beépítése.
- A program társadalmi egyeztetése lefolytatásának koordinálása, a beérkező észrevételek beépítése a programdokumentumokba.

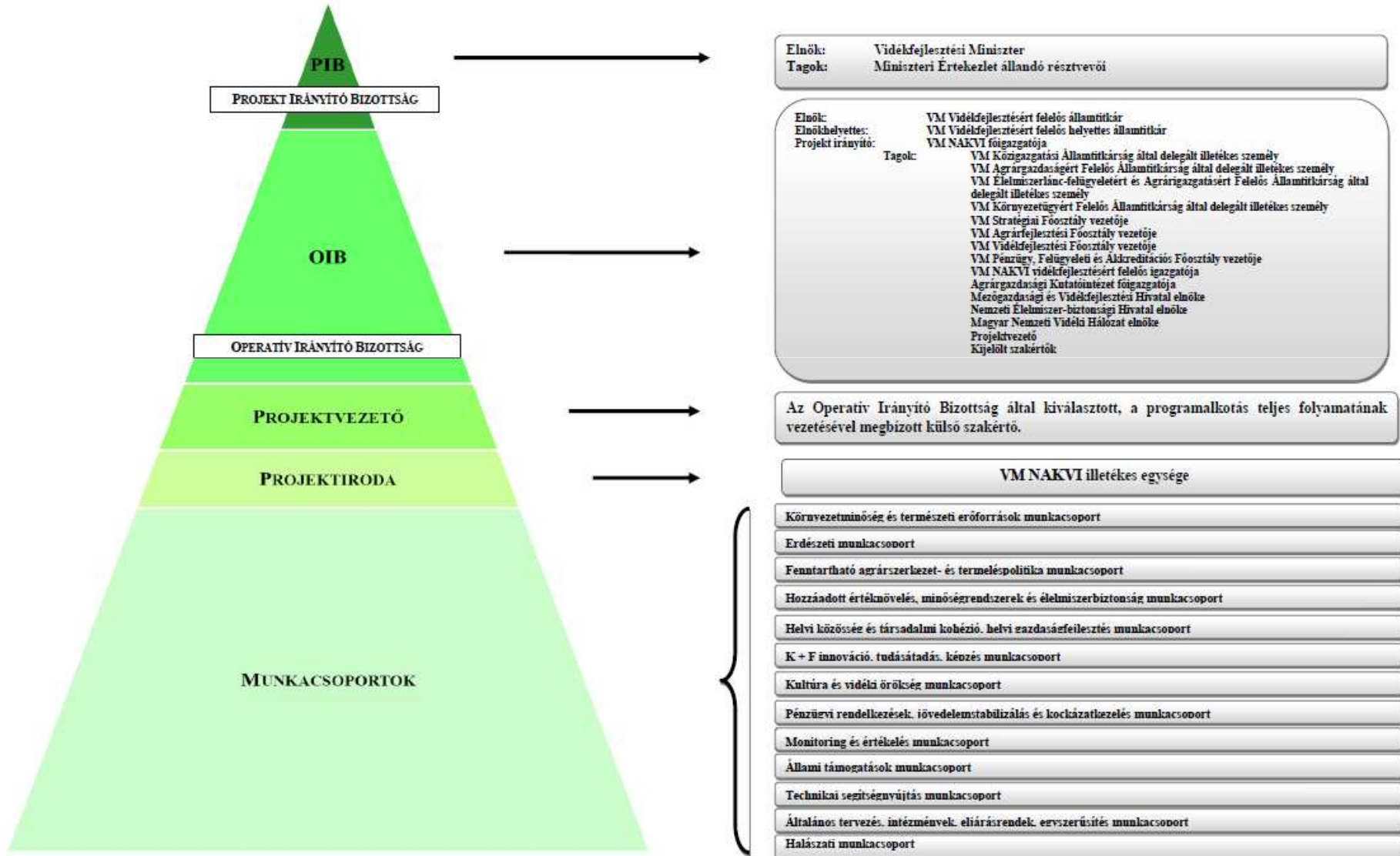

A 2014-2020 közötti tervezési projekt

- A programalkotási feladat elvégzését munkacsoportok működtetésével kívánjuk megvalósítani.
- Egy adott vidékfejlesztési témában létrehozott munkacsoport biztosítja a programalkotási folyamathoz szükséges szakmai háttérrel. A tervek szerint a **munkacsoportok** – megyei képvisellel - a következők:
 - Környezetminőség és természeti erőforrások munkacsoport
 - Fenntartható agrárszerkezet- és termeléspolitika munkacsoport
 - Erdészeti munkacsoport
 - Hozzáadott érték-növelés, minőségrendszerek és élelmiszerbiztonság munkacsoport
 - Helyi közösség és társadalmi kohézió, helyi gazdaságfejlesztés munkacsoport
 - K + F és innováció, tudásátadás, képzés munkacsoport
 - Kultúra és vidéki örökség munkacsoport
 - Pénzügyi rendelkezések, jövedelemstabilizálás és kockázatkezelés munkacsoport
 - Monitoring és értékelés munkacsoport
 - Állami támogatás munkacsoport
 - Technikai segítségnyújtás munkacsoport
 - Általános tervezés, intézmények, eljárásrendek, egyszerűsítés munkacsoport
 - Halászati munkacsoport

A projekt végrehajtásának szervezeti struktúrája

Az MNVH szerepe a tervezésben

- A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) szervezeti működését tekintve mind horizontálisan, mind vertikálisan építkezik, így elsősorban információs szolgáltatásokat nyújtva segítheti a sokoldalú magyarországi vidékfejlesztés tervezését, illetve annak nemzetközi beágyazottságát.
- Az MNVH alulról építkező szervezetrendszerében öt szintet lehet megkülönböztetni:
 - Alapszinten a falusi, kisvárosi települési csoportok aktív tagjai,
 - A második, a kistérségi, táji, járási szint
 - A harmadik szinten a megyék vannak
 - A negyedik szinten az MNVH szakosztályok
 - Az ötödik szinten az MNVH Elnöksége és Tanácsa
- Mind vertikális, mind horizontális felépítés tekintetében döntő fontosságú lesz a folyamatosan fejlesztendő MAVIFIR, egy közös és egységes megjelenésre törekvő Magyar Vidékfejlesztési Információs Rendszer.

Tervezés kormányzati szinten

- Nemzetgazdasági Minisztérium Tervezéskoordinációs Államtitkársága szakmai felügyeletével, a minisztériumok, a megyei önkormányzatok és Budapest Főváros Önkormányzata együttműködésével, a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal (NTH) gondozásában folyamatban van:
 - új Országos Fejlesztési koncepció (OFK) és
 - új Országos Területfejlesztési koncepció (OTK) kidolgozása

Tervezés kormányzati szinten

- az NGM útmutatót készített a megyei önkormányzatok számára a megyei területfejlesztési koncepciók kidolgozásához
- megyék területfejlesztési tervezése megújul
- VM és NAKVI közreműködött az útmutató elkészítésében
- Az útmutatóban külön fejezetet kapott a vidékfejlesztés!

Köszönöm a figyelmüket!

